

Colleges Deel 3

Geneeskunde | Universiteit Leiden

2026 - 2027

ULGK-1043-385 | €15,95

Tentamengericht | Overzichtelijke structuur

Sinds 1994 | Beoordeeld met een 8,2

| Slim
Academy

1 maand lang *gratis* samenvattingen ontvangen?

Maak het studeren makkelijker, nu de 1ste maand gratis bij het afsluiten van een jaarabonnement!

De voordelen:

- Beschikbaar op papier en/of digitaal.
- **Goedkoper** dan het bestellen van pakketten of losse producten.
- Voeg **oefenvragen en flashcards** toe voor de goedkoopste prijs.
- Altijd en overal leren met de onze app.
- De **meest complete studiehulp** als eerst beschikbaar voor abonnees!
- Je hoeft je het hele jaar geen zorgen te maken over je materialen.

Hoe werkt het:

- 🌐 Ga naar www.SlimAcademy.nl
- 🔍 Zoek jouw studie in ons keuzemenu
- ⊕ Voeg het abonnement toe aan je winkel mandje
- 🏷️ Voer de code '**SLIMSTART**' in om de eerste maand gratis te krijgen

Slim
Academy

LET OP!

Dit is de samenvatting van
2025-2026

DEZE SAMENVATTING GAAT ALLEEN OVER DE STOF VAN VORIG JAAR.

De stof van dit studiejaar wordt nog ontwikkeld en kan daarom nog niet worden samengevat. Je kunt deze samenvatting gebruiken om tijdens het blok alvast te studeren.

Deze samenvatting wordt gedurende het blok wekelijks digitaal geüpdatet, zodat nieuwe colleges en studiestof steeds worden toegevoegd. Zo beschik je altijd over de meest actuele versie.

Check **SlimAcademy.nl** voor de laatste updates en de meest recente versie van deze samenvatting.

Welkom bij Slim Academy!

Voor je ligt de **samenvatting van de hoorcolleges** van het vak **Vraagstukken Voortplanting & Vroege Levensfasen**, dat je volgt in blok 1 van het derde jaar van de bachelor Geneeskunde aan de Universiteit Leiden. In dit vak leer je over de voortplanting en de groei en ontwikkeling van conceptie tot volwassenheid.

Met Slim Academy willen we jou helpen slimmer te studeren. Dat doen we door de kern van de leerstof helder samen te vatten, complexe onderwerpen te versimpelen en je de juiste hulpmiddelen te geven om actief te oefenen. Voor een optimale voorbereiding op je tentamen raden we je aan gebruik te maken van ons volledige aanbod. Voor dit vak zijn de onderstaande producten beschikbaar.

Product	Inhoud	Beschikbare versies
Samenvatting Literatuur Deel 1 & 2	In de Literatuursamenvatting vind je de belangrijkste begrippen en theorieën met een heldere uitleg die is voorzien van voorbeelden.	✓ App ✓ Papier
Samenvatting Hoorcolleges Deel 1 t/m 3	Een overzicht van de belangrijkste punten die tijdens de hoorcolleges zijn behandeld, zodat je niets mist van de stof die aan bod is gekomen.	✓ App ✓ Papier
Oefenvragen	Oefenvragen waarmee je actief kunt oefenen. Zo kun je nagaan of je de stof volledig beheerst en weet je beter wat je kunt verwachten op het tentamen.	✓ App
Flashcards	Flashcards die je helpen om definities, schema's en kernbegrippen snel te herhalen, zodat je op een actieve manier leert en de stof sneller en beter onthoudt.	✓ App

Contact

Heb je vragen over ons aanbod, de levering van je samenvattingen of iets anders? Neem gerust contact met ons op via **06 81 60 19 60** of stuur een e-mail naar **klantenservice@slimacademy.nl**.

Feedback geven

Kan je ons vertellen wat er mis is met de geselecteerde tekst?

Verstuur feedback

Fout gevonden?

Geef het door en wij zorgen dat de samenvatting snel wordt bijgewerkt!

Hoe werkt het?

- Selecteer de tekst
- Klik op het vlaggetje
- Verstuur je feedback

Deze samenvatting is alleen voor persoonlijk gebruik en mag niet worden gekopieerd of verspreid. De tekst is opgesteld naar eigen inzicht van de auteur en bedoeld als ondersteuning bij het studeren. Raadpleeg altijd de originele bronnen.

Inhoudsopgave

Welkom bij Slim Academy!	2
Inhoudsopgave	3
Digitale en papieren updates	4
Thema 5: Schoolkind	5
HC Effect van onder- en overgewicht op schoolkinderen	5
HC (Ab)normale groei	9
PD GenderID	18
HC Kindernefrologie	22
WC Mictie- en defecatieproblemen bij schoolkinderen	27
HC Syndromenquiz	30
WG Kindermishandeling	35
HC Vluchtelingen/ asielzoekers	40
HC Een gezonde school(omgeving)	42
HC School als gezondheidsdeterminant in de spreekkamer	44
Thema 6: Adolescent	46
HC Seksuele ontwikkeling tijdens de adolescentie	46
HC Stress, kwetsbaarheid en weerbaarheid in de adolescentie	49
PD Ervaringsdeskundigheid in de kinder- en jeugdpsychiatrie	52
HC Hematologie bij kinderen	55
HC Ontwikkeling tijdens de puberteit	61
PD Leven met een chronische ziekte	67
HC Acute geneeskunde	71
WG Trauma en copingmechanismen	76
PD De weg van kind naar volwassene	79
HC Verzuim van school	82
HC Planetaire gezondheid en de ontwikkeling van kinderen	85
WG Virtuele poli	87

Digitale en papieren updates

Bij Slim Academy ontvang je **iedere week een digitale update van de samenvatting**. Aan het begin van het blok zijn nog niet alle lessen geweest, daarom vullen wij de samenvatting wekelijks aan zodra onze auteurs de nieuwste lesstof hebben gevolgd. Zo blijft de inhoud **actueel, betrouwbaar en van hoge kwaliteit**. Je hoeft dus niet te wachten tot het einde van het blok: elke week komt er een nieuw deel beschikbaar. In het onderstaande overzicht zie je **wanneer welke stof digitaal beschikbaar is**.

Ik heb de samenvatting van vorig jaar op papier besteld, hoe werkt dat?

Je ontvangt alle stof van vorig jaar voor aanvang van het blok op papier. Omdat er natuurlijk ieder jaar dingen veranderen en we ieder jaar onze samenvattingen verbeteren, bieden we je de updates digitaal aan. In onze app kun je iedere week de samenvatting van het huidige collegejaar inzien. Zo kun je al meteen vanaf het begin van het blok van papier studeren, maar ben je toch up to date!

Ik heb de samenvatting van het huidige collegejaar op papier besteld, hoe werkt dat?

Omdat we zoveel mogelijk actuele stof op papier willen aanbieden, versturen we deze samenvatting zo'n 1,5 week voor het tentamen op papier.

JOIN DE WHATSAPP GROEP

- ✓ Chat met jouw mede-studenten
- ✓ Stel al jouw (studie)vragen aan onze studie-experts
- ✓ Krijg extra oefenvragen om jouw kennis te testen
- ✓ Krijg gratis voorbeeldsamenvattingen

We wensen je veel succes met studeren en het behalen van je tentamens!

Team Slim Academy

Thema 5: Schoolkind

HC Effect van onder- en overgewicht op schoolkinderen

Introductie

Dit hoorcollege is onderdeel van thema 5 'Schoolkind' en richt zich op groei en ontwikkeling bij kinderen in de schoolleeftijd. Het college behandelt ondergewicht, overgewicht en afwijkende groeipatronen vanuit het perspectief van groei als klinisch signaal voor gezondheid. Hierbij wordt het levensloopperspectief gebruikt om de invloed van vroege groei op latere gezondheid te verklaren. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het interpreteren van groeicurven, het herkennen van alarmsignalen en het onderscheid tussen normale variatie en pathologie. Tot slot komt het belang van empathische, niet-stigmatiserende communicatie en een multidisciplinaire aanpak bij groeiproblematiek aan bod.

Groei als venster op gezondheid

Groei en ontwikkeling vormen een centrale pijler binnen de kindergeneeskunde. Groei is geen losstaand fenomeen, maar weerspiegelt de interactie tussen genetische aanleg, hormonale regulatie, voedingstoestand, psychosociale omstandigheden en omgevingsfactoren. Afwijkingen in groei zijn daarom vaak een eerste signaal van onderliggende problematiek en moeten altijd geplaatst worden binnen de klinische context van het kind.

Het concept *groei als venster op gezondheid* benadrukt dat vooral vroege groei (intra-uterien en in de eerste levensjaren) langdurige effecten heeft op de gezondheid op volwassen leeftijd. Snelle gewichtstoename of groeivertraging in deze periode kan leiden tot metabole programmering, waarbij het lichaam structureel anders wordt ingesteld. Dit verhoogt later de kans op obesitas, diabetes type 2 en cardiovasculaire aandoeningen. Groei is daarmee niet alleen een momentopname, maar een voorspeller van toekomstige gezondheid.

Overgewicht en obesitas bij kinderen

Definitie en signalering

Overgewicht en obesitas bij kinderen worden vastgesteld aan de hand van de BMI-naar-leeftijd, uitgedrukt in standaarddeviatiescores (SDS). Hierbij wordt gebruikgemaakt van leeftijds- en geslachtsspecifieke BMI-curven. Deze curves zijn zowel referentiecures (beschrijven hoe kinderen in de populatie groeien) als normatieve curves (geven aan wat als wenselijk of gezond wordt gezien).

Een afwijking van de BMI-curve is geen diagnose, maar een signaal dat nadere beoordeling vereist. Daarbij is het essentieel om te beseffen dat BMI slechts een indirecte maat is voor lichaamssamenstelling. Bij sommige etnische groepen, zoals Surinaams-Hindostaanse kinderen, kan een relatief lage BMI samengaan met een hoge vetmassa ("thin-fat"-fenotype), waardoor overgewicht kan worden onderschat of ondergewicht overschat.

Epidemiologie

In Nederland heeft ongeveer 15% van de kinderen overgewicht, waarvan circa 4% obesitas. Wereldwijd is obesitas bij kinderen sterk toegenomen en komt het inmiddels vaker voor dan ondergewicht. Deze toename is niet gelijk verdeeld: kinderen met een lage sociaaleconomische status en kinderen die opgroeien in een obesogene omgeving lopen een duidelijk verhoogd risico.

Etiologie

Overgewicht bij kinderen is vrijwel altijd multifactorieel van aard. De kern is een chronische disbalans tussen energie-inname en energieverbruik, maar de achterliggende oorzaken zijn complex:

- Biologische factoren: genetische aanleg, hormonale regulatie, insulinegevoeligheid;
- Omgevingsfactoren: beschikbaarheid van calorierijk voedsel, beperkte bewegingsruimte, schermgebruik;
- Sociaal-economische factoren: opleidingsniveau ouders, financiële stress;
- Psychosociale factoren: stress, slaapttekort, gezinsdynamiek.

Slechts bij minder dan 2% van de kinderen met obesitas is sprake van een primaire medische oorzaak, zoals een endocriene aandoening of een genetisch syndroom. Een belangrijke klinische aanwijzing voor een medische oorzaak is overgewicht in combinatie met afbuigende lengtegroei.

Groei bij overgewicht

Kinderen met overgewicht vertonen vaak een tijdelijk versnelde lengtegroei. Dit wordt veroorzaakt door chronische energie-overmaat, wat leidt tot verhoogde insulinespiegels. Insuline stimuleert de groeischijf, waardoor kinderen aanvankelijk langer worden. Deze versnelde groei gaat vaak samen met vervroegde puberteit. Uiteindelijk kan dit resulteren in een normale of zelfs lagere eindlengte, doordat de groeischijven eerder sluiten.

Pathofysiologie en metabole programmering

Bij overmatige calorie-inname wordt overtollige energie opgeslagen in vetweefsel. Dit gebeurt via twee mechanismen:

- Hyperplasie: toename van het aantal vetcellen;
- Hypertrofie: vergroting van bestaande vetcellen.

Vooraf vroeger hyperplasie is klinisch relevant, omdat het aantal adipocyten grotendeels levenslang vastligt. Hierdoor ontstaat metabole programmering: een verhoogd risico op insulineresistentie, dyslipidemie en cardiovasculaire ziekten op latere leeftijd.

Communicatie over gewicht

Praten over gewicht is een van de meest gevoelige onderdelen van de kindergeneeskunde. Onzorgvuldige communicatie kan leiden tot schaamte, weerstand en zorgmijding. Effectieve communicatie is empathisch, neutraal en niet-stigmatiserend. Belangrijke principes zijn:

- Vraag altijd toestemming om het onderwerp te bespreken;
- Gebruik objectieve termen zoals "het gewicht vraagt aandacht";
- Leg de nadruk op gezondheid, niet op uiterlijk;
- Houd rekening met culturele normen en waarden;
- Gebruik groeicurven visueel om het gesprek te ondersteunen.

Termen zoals *dik*, *vet* en *obees* worden als problematisch ervaren en verkleinen de ruimte voor een open gesprek.

Aanpak van overgewicht

Een effectieve aanpak van overgewicht bij kinderen vraagt om een ketenaanpak. Dit betekent samenwerking tussen jeugdgezondheidszorg, huisarts, kinderarts, diëtist, fysiotherapeut en gedragsdeskundigen.

De kernpunten zijn:

- Vroeg beginnen: hoe jonger het kind, hoe groter de kans op succes;
- Gecombineerde Leefstijlinterventies (GLI): voeding, beweging en gedragsverandering;
- Gezinsgerichte aanpak: ouders zijn essentieel voor succes;
- Realistische doelen: bij jonge kinderen vaak gericht op gewichtsstabilisatie, niet op afvallen.

Maatschappelijke maatregelen (gezonde voedselomgeving, beweegvriendelijke wijken) zijn onmisbaar om individuele interventies effectief te laten zijn.